herpy

SKILDPADDER

Common Snapping Turtle

Chelydra serpentina

Chelydra serpentina er en stor, næsten helt vandlevende skildpadde fra det østlige Nordamerika med kraftige kæber og lang hale. Skjoldet bliver typisk 25-45 cm, dyret vejer 5-16 kg, og det kan leve i mange årtier. Arten kræver et meget stort, filtreret kar med bar bund, passer ikke til håndtering og bliver let overvægtig.

Familie: Chelydridae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**25-45 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**4.500-16.000 g**
Levetid	**30-50 år**
Aktiv	**Dag og nat**
Levevis	**Akvatisk**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**200 × 100 × 70 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 25-40 cm
Vandtemperatur	**23-27 °C**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**4-6 °C** 8-12 uger
Kost	**Insekter, færdigfoder, planter, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**84-240 mdr.**
Kuldstørrelse	**25-80 æg**
Kuld pr. år	**1**
Inkubation	**63-140 dage** ved 20-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

CITES liste II og EU-bilag B (forordning (EU) 2026/1383); arten er listet under eget navn. Arten er ikke fundet på de danske forbudslister (bilag 1 til BEK nr. 1261 af 17.11.2015 og BEK nr. 686 af 31.5.2023; her er kun havskildpadder nævnt) og ikke på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Spørg SGAV om kravene til dokumentation ved køb, salg og import.

Om arten

Chelydra serpentina er en af de største ferskvandsskildpadder i Nordamerika. Rygskjoldet (carapax) er tan til brunt eller sort med tydelige køle, især hos unge dyr, mens bugskjoldet er lille og korsformet, så store dele af benene og halsen er blottede. Hovedet er stort, halsen lang og kraftig, og halen er næsten lige så lang som skjoldet og har savtakkede køle. Hals og ben er dækket af små knopper. Alle mål i teksten er skjoldlængden.

Voksne dyr er typisk 25-45 cm og vejer 5-16 kg. Hannerne er større end hunnerne og vokser hele livet, omend langsommere efter kønsmodenhed. Et vildtlevende dyr har vejet 34 kg, og overfodrede dyr i fangenskab har vejet op til 39 kg. Der anerkendes ingen underarter: de mellem- og sydamerikanske former, der tidligere blev regnet med, er i dag selvstændige arter.

Arten er defensiv og kan bide hårdt med sit kraftige, flade næb. Halsen er så bevægelig, at dyret kan nå bagud over skjoldet og ned til bagbenene, selv om det tages om siden af skjoldet. Under vand er dyret mere tilbageholdende og flygter ofte ned i mudderet. Levetiden i fangenskab er 30-50 år, og i naturen er den dårligt kendt, men nogle dyr har sandsynligvis passeret 100 år. Arten er ikke et dyr til håndtering og kræver plads og tid, så den passer kun til erfarne holdere.

Udbredelse og levested

Chelydra serpentina lever i det østlige Nordamerika, fra det sydlige Canada (Nova Scotia og New Brunswick, sydlige Quebec og Ontario, vest til Manitoba, Saskatchewan og det sydøstlige Alberta) og syd gennem USA øst for Klippebjergene til Gulf-kysten ved Texas og Florida. Mellem- og sydamerikanske bestande, som tidligere regnedes til arten, er i dag selvstændige arter og ligger uden for denne vejledning.

Arten er sluppet ud eller udsat i dele af det vestlige USA, i Japan, Kina og Taiwan, og der findes udsatte dyr i Tyskland. Landene ved kortet er kun den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** USA og Canada.

LEVESTED

C. serpentina findes i de fleste permanente vandområder: lavvandede damme, søer, moser, langsomme floder og vandløb med blød, mudret bund og rigelig vegetation, og enkelte steder i brakvand i flodmundinger. Den ligger ofte nedgravet i mudderet med kun hoved og næsebor frit og strækker halsen op til overfladen for at trække vejret. Næseboret sidder yderst på snuden og virker som snorkel.

Dyret soler sig sjældent, men kan flyde ved overfladen med skjoldet over vandet, og i den nordlige del af udbredelsen ligger det om foråret på væltede træer. Hunnerne vandrer langt over land for at finde sandet jord til æglægning, og andre dyr vandrer, når vandhullet tørrer ud.

I den kolde del af udbredelsen går arten i dvale på bunden af damme og søer, hvor vandet er dækket af is i mere end et halvt år. Dyret nedsætter stofskiftet kraftigt og kan optage ilt gennem slimhinderne i mund og svælg. Nogle dyr gennemfører ikke en egentlig vinterhvile, men forbliver aktive under isen.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Hold dyret i et stort kar, et foderkar af plast eller en dam, ikke i et almindeligt terrarie. Vandmængden bestemmer størrelsen: der skal være mindst ca. 15 liter vand pr. cm skjoldlængde, så et dyr på 30 cm skal have mindst 450 liter og et dyr på 40 cm omkring 600 liter, og landdelen kommer oveni. Boksens mål, 200 × 100 × 70 cm, giver et vandparti på ca. 150 × 100 cm med 30 cm vand (450 liter), en landdel på 50 × 100 cm og 40 cm kant over vandet. Et dyr på 40 cm skal have et væsentligt større kar.

Bundarealet er vigtigere end vanddybden, for arten svømmer ikke meget, men går langs bunden og strækker halsen op efter luft. Karret skal være mindst 3 gange så langt som skjoldet og halvt så bredt, og vandet mindst dobbelt så dybt, som skjoldet er bredt. Unge dyr kan startes i et mindre kar med lavt vand, men de vokser hurtigt; planlæg til et voksent dyr fra start.

Vand er tungt: 450 liter vejer 450 kg, og et glasakvarium af den størrelse er uegnet. Vælg et robust polyethylenkar, en fiberdam eller en bygget bassin med liner, og stil det på et gulv, der kan bære vægten, helst i kælder eller stueplan.

Hold bunden bar eller dæk den med store, flade sten, der er for store til at sluge. Fint sand er en mulighed i en del af karret, hvis dyret skal kunne grave sig ned. Undgå småsten og plastikplanter, som dyret sluger. Lav en kraftig, solid landdel eller rampe, der kan bære dyrets fulde vægt; flydende solpladser til små skildpadder er for svage. Arten graver og klatrer godt, så karret skal have et fast låg eller en høj kant, og vandstanden skal ligge 5-8 cm under kanten.

Hold altid ét dyr i karret. Arten æder fisk, padder og andre skildpadder, så den kan ikke holdes sammen med andre dyr.

En stor, dyb og flugtsikker havedam er også en mulighed, og arten kan overvintre i en dam, der er mindst 100 cm dyb og har blød bund, som dyret kan grave sig ned i.

TEMPERATUR

Vandet skal være 23-27 °C. Under ca. 21 °C mister dyret appetitten og fordøjer dårligt, og over omkring 29 °C stresses det og bliver mere aggressivt, og bakterierne i vandet formerer sig hurtigere. Solpladsens overflade (hvis dyret bruger den) er 29-32 °C, og luften over vandet er mindst 24 °C. Nattemperaturen er ikke nærmere kendt; 20-24 °C passer.

Sæt vandvarmeren i et beskyttende PVC-rør med huller eller brug en gennemløbsvarmer i filterets retur, for dyret bider i og vælter alt, der er i karret. Mål vandet med et digitalt termometer.

Vinterhvile er valgfri. I naturen går arten i dvale på bunden under isen, men et dyr i fangenskab kan holdes aktivt og fodret med lys og varme hele året. Kun sunde, velnærede dyr må gå i vinterhvile, og kun efter et dyrlægetjek. I en udendørs dam, der er mindst 100 cm dyb, bestemmer dyret selv begyndelse og slutning; slå aldrig hul i isen, men hold eventuelt et lille hul isfrit med en luftsten. Indendørs fodres dyret ikke i mindst 2-4 uger, mens det stadig er varmt, så tarmen er tom, og derefter sænkes temperaturen gradvist. Dyret overvintrer i vand ved 4-6 °C i 8-12 uger, aldrig under 2 °C, og vejes hver 2.-4. uge; taber det mere end ca. 1 % af vægten på en måned, skal det vækkes. Er dyret nyligt erhvervet, sygt eller undervægtigt, eller er der tvivl, holdes det vågent og fodret hele vinteren.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Skildpaddens fugtighed er vandet selv, så luftens relative fugtighed er ikke afgørende og ikke nærmere dokumenteret for arten; 50-80 % i rummet er rigeligt. Det afgørende er vandets renhed.

Dyret producerer meget affald, og vandet bliver hurtigt snavset og giver høje værdier af ammoniak og nitrit. Skift 25-50 % af vandet hver uge, også med et kraftigt filter. Fjern foderrester hurtigt.

VAND OG VANDKVALITET

Vandet er dyrets opholdssted, så det skal være dybt nok, rent og varmt. Voksne dyr trives i 25-40 cm vand. Temperaturen er 23-27 °C.

Filtreringen er den vigtigste del af udstyret og skal være dimensioneret til 2-3 gange vandmængden. Et udvendigt tøndefilter er bedst, og slanger og ind- og udtag skal beskyttes med PVC-rør eller rustfri skærm, for dyret bider i dem. Indvendige filtre er for svage og bliver slået i stykker. Fodr i et særskilt kar, så rengøringen bliver lettere. Sæt al elektrisk udstyr ved vandet til en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ).

Planter og fisk i karret ender som foder.

LYS OG UVB

UVB er anbefalet, men mindre afgørende end hos vandskildpadder, der soler sig meget, fordi dyret får D3 gennem hele byttedyr. Ferguson-zonen er ikke dokumenteret for arten; zone 2 er et skøn ud fra, at arten soler sig sjældent. Sæt et UVB-rør af høj kvalitet over landdelen, uden glas eller plast imellem, og skift røret jævnligt, da styrken falder.

Unge dyr bruger ofte en solplads, mens voksne sjældent gør. Lad den være der alligevel, så dyret kan vælge. Lyset skal være tændt ca. 12 timer i døgnet. Lad dyret kunne trække sig tilbage i skygge, for det bruger lys og skygge til at skjule sig.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

C. serpentina er altædende og æder i naturen smådyr, fisk, frøer, padder, krebsdyr, snegle, orme, krybdyr, ådsler og store mængder vandplanter. I fangenskab fodres med hele byttedyr eller stykker med knogle, fx fisk, regnorme, kakerlakker, rejer og krebs, magert kød og indmad, og flydende pellets af god kvalitet. Unge dyr får pellets og små dyr, og voksne går over til hele byttedyr. Giv også grønt som vandplanter og blade; ikke alle dyr tager det.

Arten bliver let overvægtig, og fedme belaster nyrer og lever og forkorter livet; voksne dyr i fangenskab har vejet op til 39 kg. Giv ikke mere, end dyret æder på kort tid, og hold fedtindholdet nede. Fodringshyppigheden er ikke dokumenteret for arten. Som for andre vandskildpadder passer daglig fodring til unger og fodring 1-3 gange om ugen til voksne, og mængden skæres ned, hvis dyret bliver tykt. Fodr i vandet. Frosne fisk har mistet E-vitamin og thiamin, så giv varieret foder og et tilskud, hvis fisk er en fast del af kosten.

Hele byttedyr giver kalk og D3 nok. Får dyret mest pellets og kød, tilføjes en sepiaskal i karret, og den hårde bagside fjernes først.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

C. serpentina er defensiv og bider hurtigt og hårdt, når den tages op eller føler sig truet; et bid kan give dybe sår. Halsen er lang og bevægelig, så dyret kan nå bagud over skjoldet. Arten er ikke et dyr til håndtering, og ingen børn må komme i nærheden af det.

Må dyret flyttes, løftes det om skjoldet bagved bagbenene, så hænderne er uden for rækkevidde af næb og kløer. Løft aldrig dyret i halen, for det kan skade rygraden. Det er sikrere at bruge et tæppe eller et bræt og en skovl under bagkanten af skjoldet. Når dyret er stresset, afgiver det en moskusagtig duft fra bagbenene.

Hold ét dyr. Arten angriber artsfæller og æder andre skildpadder, og skader efter slåskamp er almindelige, især i for små kar. Dyret er nysgerrigt og lærer hurtigt at forbinde dig med foder, men det kan ikke tæmmes.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne er større end hunnerne, og næsten alle dyr over 10 kg er gamle hanner. Kønsmodenheden indtræder senere hos dyr i den nordlige del af udbredelsen (15-20 år) end i syd (omkring 12 år); angivelserne for dyr i fangenskab svinger fra omkring 7 til 20 år.

PARRING

Parringen sker fra april til november. Hannen sidder oven på hunnens skjold og bøjer halen ned, så de to kloakåbninger mødes. Hunnen kan gemme sæd i flere år og lægge befrugtede æg uden ny parring. Arten er aggressiv mod artsfæller, så et par må kun holdes sammen i et meget stort kar med mulighed for at komme væk fra hinanden.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 25-80 æg én gang om året (enkelte op til 83), mest i juni og juli. Hun forlader vandet for at grave en rede i sandet jord, ofte langt fra vandet, og dækker æggene til med bagbenene. Æggene har en læderagtig, bøjelig skal og er 26-28 mm i diameter. Hunnen har brug for en stor, dyb æglægningsplads med sand eller jord på landdelen.

INKUBATION

Æggene klækker efter 9-20 uger, afhængigt af temperaturen: ved 30 °C efter omkring 63 dage og ved 20 °C efter omkring 140 dage. Temperaturen afgør også kønnet: der kommer hunner ved lave og høje temperaturer og hanner ved mellemliggende temperaturer. Ungerne klækker og forlader reden af sig selv; forældrene passer hverken æg eller unger.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne har et lille, ridset skjold, en forholdsvis lang hale og et stort hoved. De er aktive, grådige og æder næsten alt. De holdes i lavt vand med skjul og planter og får pellets og små dyr som regnorme og små fisk. De vokser hurtigt og skal flyttes til større kar efter få måneder. Små dyr bider hinanden i halen, så ungerne holdes adskilt.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl i pasningen: - Overvægt og fedtlever ved for meget og for fedt foder. - Skader fra slagsmål og bidsår, ofte på halen, især hos dyr, der holdes for tæt. - Beskidt vand, der giver infektioner i skjold og hud. - Skjoldsvamp og deformiteter ved mangel på UVB, kalk eller varieret kost. - Slugt plastik eller småsten.

Dyr skjuler sygdom, så vej og mål dem regelmæssigt, og før en logbog over vægt og appetit. Pludseligt vægttab er ofte det første tegn. Kun en dyrlæge med erfaring i krybdyr skal behandle et sygt dyr, og kontakt klinikken i forvejen, så dyret kan modtages sikkert.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af *Salmonella* og smitte mennesker. Vask hænder før og efter kontakt med dyret, vand og udstyr, og lad ikke børn under 5 år komme i nærheden. Et bid skal skylles under rindende vand i omkring fem minutter og rengøres; søg læge ved dybe eller betændte sår.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.